

קונטרס



פרשת שמיני

שנאמרו על ידי

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מהאלמין

הוצאה שני

*

ה'תשנ"ז

בלתי מוגה

הוצאת אור יחזקאל



ברוקלין, נוא יארק יע"א
שנת תשנ"ז לפ"ק

פרשת שמיני

- א -

וישא אהרן את ידיו אל העם אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים, ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ד' אל כל העם (ט, כב-כג)

- א -

ופירש"י ז"ל אמרו ויהי נועם ה' אלקינו עלינו יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם לפי שכל שבעת ימי המלוואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו שכינה וכו' והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונודע שנתכפר לנו עון העגל, לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' וכו'.

וצ"ב מדוע אמרו עתה יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, הלא כיון שנגמר המשכן בודאי שתשרה שכינה במעשה ידיהם, כמאה"כ (שמות כ"ה, ח') ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

עוד צ"ב הענין שכתב רש"י שמשה שימש בו ופרקו בכל יום, למה באמת עשה משה כן לפרוק את המשכן בכל יום. וגם מה בעי רש"י ז"ל במה שסיים סיום לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'.

- ב -

ויש לומר בישוב דקדוקים אלו בהקדם מש"כ בספה"ק נועם אלימלך כאן וז"ל: ויבא משה ואהרן אל אהל מועד, דיש כמה גווני צדיקים, צדיק גדול הנקרא בשם משה ויש

(1) ובגוף דברי הנועם אלימלך בפתח דבריו דיש שני גווני צדיקים, צדיק גדול הנקרא בשם משה, ויש צדיק אשר הוא מדרגת אהרן, וכל אחד לפי מדרגתו

צדיק אשר הוא מדרגת אהרן, וכל אחד לפי מדרגתו עולה ובא בקדושה הנקרא אוהל מועד, ויצאו ר"ל ואחר כך יוצאים קצת ממדרגתם ואין זה אלא למען ויברכו את העם כנ"ל. אך בכל זאת גורמים קדושה ויראה לכל העם. וזהו וירא כבוד ה' אל כל העם. וזהו עדותיך נאמנו מאוד כו', דאיתא בגמרא שלשה מעידין זה על זה הקב"ה וישראל ושבת, נמצא ישראל נקרא עדות של הקב"ה. וזהו עדותיך נאמנו מאד, פ"י שהם נאמנים וחביבים, למי, ומפרש הפסוק לביתך נאוה קודש, לאותן הצדיקים הדרים תמיד בעולמות העליונים. ד' לאורך ימים, פ"י שהם גורמין במעשיהם שתתפשט הקדושה והיראה עי"ז לכל ישראל אמן, עכלה"ק.

- ג -

ואפשר לומר על פי דרכו בקודש בביאור הכתוב עדותיך נאמנו מאוד, עפ"י הידוע מ"ש הרה"ק מראפשיץ זי"ע בספה"ק זרע קודש (פרשת כי תצא, על פסוק כי תבנה בית חדש) לפרש מאמרנו ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו, וז"ל, שבונה ירושלים ה', ובמה בונה אותה בימינו, ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו ית' הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובית המקדש וכו', וכן בונה האדם מישראל שעובד ה' בכל יום עד שיהי נבנה בשלימות ב"ב. וכן שמעתי מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע שכשעשה עליית נשמה ראה שנושאים את כלי בית המקדש ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות. ופעם אחת אמר שנפלה בית טומאה אחד בצורה גדולה מאוד, ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים לבנות החומה, אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מו"ה יעקב יצחק מלאנצהוט מתפלל תפילת

עולה ובא בקדושה הנקרא אוהל מועד, יש לציין לזה מש"כ בספר בריית אברם (בפרשת שלח) וז"ל, מצאתי בספר מתתיה (פרשת משפטים) שמביא זוהר חדש (שיר השירים) וז"ל, מתחלה היה משה נקרא אלקים, ואח"כ זכה לשם הוי"ה ב"ה ממש, דכתיב ויקרא אליו ה' מן ההר, מצד עליית ההר נקרא בשם הוי"ה, עכלה"ק. וז"ש הנועם אלימלך דיש שני גווני צדיקים, צדיק גדול הנקרא בשם משה, ויש צדיק אשר הוא מדרגת אהרן, ודו"ק.

י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים, והבנתי מדבריו הקדושים שמפיל זה ע"י שע"י תפלתו בונה חומת ירושלים ובית המקדש ולפי ערך שבונה חומות ירושלים, לפי ערך זה מפיל בהבית זה של טומאה, כי כשזה קם זה נופל, עכלה"ק.

וידוע מהרה"ק בעל דברי חיים מצאנו זצ"ל שאמר פעם בשלחנו הטהור, שבית המקדש של מעלה נגמר אלא שחסר עדיין הפרוכת, וענה הרה"ק רבי יהושע מטאמאשוב זצ"ל שאנחנו מאמינים באמונה שלימה שרבינו הק' יכול לעשות הפרוכת, ולא השיב אז הדברי חיים זצ"ל דבר, אלא פעם אחרת כשישב על השלחן התחיל לומר "מהיכן אתם יודעים שלא עשיתי את הפרוכת? אלא שרשע גדול במעשיו קרע אותו", והדברים ידועים (ועיין בספר משנה למלך פרשת ויחי להרה"ק רבי אלעזר זצ"ל מעיר רישא שבפולין, שהביא עובדא זו בנוסח אחר קצת, עיי"ש).

רואים אנו מכל זה דבכל מעשה מצוה שעושה אדם מישראל בעת הגלות, נבנה חלק של ביהמ"ק, אבן או שורה, הכל לפי גודל המעשה, וע"י העבירות נחרב ביהמ"ק בעוה"ר בכל עת ובכל שעה, כי כשזה קם זה נופל, וכנ"ל בזרע קודש.

- ד -

וזהו שאמר הכתוב, **עדותיך נאמנו מאוד**, דבני ישראל הנקראים עדות כנ"ל נאמנים הם, דבזה שמקיימים התורה והמצוות גורמים בזה **לביתך נאווה קודש**, שבונים את בית המקדש של מעלה שיהיה קודש לה', כנ"ל מדברי הרה"ק מראפשיץ והרה"ק מצאנו זי"ע דבמעשה המצוות בונים את בית המקדש העתיד להתגלות ב"ב, שיהי ה' **לאורך ימים**, שיתגלה כבוד מלכותו ית"ש לעיני כל ישראל בב"א.

- ה -

ואגב יש לפרש עוד על פי דרכו של הנועם אלימלך, בפסוק **עדותיך נאמנו מאוד לביתך נאווה קודש**, עפ"י המובא בספרים בשם הרה"ק רבי ר' מאיר'ל מפרמישלאן זי"ע

שאמר על הפסוק (תהלים קי"ט ק"מ) "צרופה אמרתך מאוד ועבדך אהבה", דמאוד פי' ממון כמאמר הגמרא (ברכות דף נ"ד ע"א) בכל מאודך אפילו הוא נוטל את ממונך. והנה אם משתמשים בממון לשם שמים, לקיים על ידה מצוות התורה, כגון לקנות אתרוג, תפילין, סוכה, ציצית ושאר המצוות, הרי מעלים בזה את הממון שיהי' לצורך גבוה. וזהו צרופה אמרתך **מאוד**, כיון שהתורה הקדושה צרופה ביחד עם כסף הנקרא **מאוד**, על כן **ועבדך אהבה**, "האט מאיר'ל ליב געלט", ע"כ תוכן לשונו הקדוש.

וזהו **עדותיך נאמנו מאוד**, שבני ישראל הנקראים עדות (כדברי הנועם אלימלך) נאמנים הם להשתמש בכספם הנקרא **מאוד** לשם שמים, **לבינתך נאווה קודש**, שבונים בזה בתים נאמנים לשם ה', ע"י בניית בתי כנסיות ובתי מדרשות ושאר מצוות ומעשים טובים הנעשים באמצעות הכסף.

- 1 -

ואפשר לרמז עוד עפ"י דרך הנ"ל בצירוף דברי הזרע קודש על הפסוק כי תבנה בית חדש הנ"ל, דזהו שאמר הכתוב **עדותיך נאמנו מאוד**, דכח הכסף הנקרא מאו"ד שישראל משתמשים בה לקיום המצוה הוא נאמן **לבינתך נאווה קודש**, דעם הכסף מקיימים מצוות התורה, אשר בזה בונים את ביהמ"ק דלעתיד, **לבינתך נאווה קודש**, ובזה יזכו להתגלות כבוד שמים, ה' **לאורך ימים**.

- 2 -

וזהו שאמר הכתוב כאן, **וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים**, דכשאר הן הקריב את החטאת והעולה והשלמים וכיפר בזה על בני ישראל, נשאר להם רק המצוות שקיימו, ולא העוונות, ועי"ז נעשה התעוררות בשמים **ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד**, שבא אל ה' בטענה שיבנה כבר את בית המקדש המקווה בב"א, כמובא בספרים הקדושים דכל עבודת האבות הקדושים והשבעה רועים היתה שיבנה כבר בית המקדש דלעתיד הנקרא ג"כ בשם **אהל מועד**, **ויצאו ויברכו את העם**, ומה היתה ברכתם של משה ואהרן, על זה

משיב הפסוק **וירא כבוד ה' אל כל העם**, שיתגלה כבוד מלכותו יתברך ע"י בנין בית המקדש השלישי בב"א.

- ח -

ועל פי דברי הזרע קודש הנ"ל דע"י עשיית המצוות גורמים לבנין בית המקדש דלעתיד, נבין היטב מ"ש רש"י ז"ל, **אמרו ויהי נועם וגו' יהי רצון שתשרה שכילה במעשה ידיכם**, פ"י איך נזכה **שתשרה שכילה** בהתגלות כבוד שמים עלינו בב"א, ע"ז אמרו **במעשה ידיכם**, פ"י במעשה המצוות שאתם מקיימים בידיכם.

- ט -

וזה הענין שמשה **שימש בו ופרקו בכל יום**, ודקדקנו למה הוצרך לזה, ועפ"י הנ"ל מובן הטעם, דמשה רמז בזה לישראל דאם חוטאים ח"ו גורמים לפרוק את המשכן דהיינו ביהמ"ק דלעתיד, וע"כ יזהרו מאוד שלא לחטוא, ולזה פרקו בכל יום, כי כל יום הוא בריאה חדשה בפני עצמו כמובא בספה"ק.

- י -

ועל זה הוסיף רש"י ז"ל **שהיו ישראל נכלמים ואומרים למשה משה רבינו כל הטורח שטרחנו שתשרה שכילה ונדע שנתכפר לנו עון העגל**, כי בני ישראל הבינו מזה דמה שחטאו בעגל עדיין לא נמחל להם ובזה גורמים עוה"פ לסילוק השכינה ח"ו, ועל זה אמר להם משה **זה הדבר אשר צוה ה' תעשו**, שתקיימו כל המצוות בשלימות כאשר צוה ה', ואז ממילא תזכו **וירא אליכם כבוד ה'**, שיתגלה אליכם כבוד שמים בבית גוא"צ ובבנין בית המקדש שיבנה ע"י מעשה המצוות שלכם.

- ב -

ובגדיכם לא תפרומו (י, ו)

- א -

איתא בשלייה (מוסרי שלייה והגהות דף ל"א ע"א), וז"ל: טעם מצוה זו דרך כבוד והזכרה, אם ללבוש הגוף כך, כ"ש ללבוש הנפש הנעשה ע"י המצוה שצריך שיהי שלם בלי קרעים, כי עלבון לנפש הוא כאשר הגוף בלתי שלם, והוא צריך לעמוד על משמרתו שלא יחסר אחת מכל סימני המצוה עד שלא יישן קרעים תלביש נימה, ולבוש הנפש בקרע מעיד על חסרון הנפש, לכך בגדיכם לא תפרומו, עכ"ל.

עין שבט מוסר ור"ח, שלאחר מאה ועשרים שנה נעשים מהמצוות לבושים, וכל אחד ילבוש הלבוש שלו, ואם יהי חסר לו מצוה או שלא קיים מצוה בשלימות, אז יהי חסר לו חלק מהלבוש כמו כל החלק שהיד נתכסה בו, ויהי לו בושה גדולה ללכת כך, כמו שאדם מתבייש היום לילך במלבוש קרוע משום שיצחקו עליו, אבל אז תהי הבושה הרבה והרבה יותר גדולה, והבושה הזאת תהי לעולם ועד.

ומשום זה לבד צריך האדם השלם להניח כל חיי עוה"ז ולעבוד רק על עוה"ב, וכל החיים אפילו בענינים גשמיים צריך שיהי דבוק רק להבורא עולם, כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, ולעשות הכל כולו לה', וכל דבר גשמי יקשר הכל לה', כמ"ש "בכל דרכיך דעהו", ופירש הבעש"ט "דע-הו".

- ב -

ובזה אפ"ל דברי חז"ל "תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה". דהנה לפי דברינו הנ"ל אם הבגד קרוע זאת אומרת שחסר לו איזו מצוה שלא קיימה וצריך לבוא עוה"פ בגלגול כדי לקיים את המצוה. אכן כל זה הוא רק באנשים פשוטים, אבל אצל תלמידי חכמים אפילו הבגד שלם, היינו שקיים המצוה, אבל היתה לו איזו פניי בהמצוה, הרי זה כבר

ג"כ חסר, ונקי "רלב על בגדו", וחייב מיתה ר"ל, שיצטרך למות עוה"פ, דהיינו שיבוא בגלגול.

ואולי בגלל זה הולכים עם לבושים (דלכאורה למה לא ילכו בלי לבושים, כמו הבהמות והעופות), כדי שיזכרו לתקן הנשמה שהיא כמו לבוש להגוף, ואם הנפש אינה שלימה, זהו חסרון הגוף, כנ"ל בדברי זקני השלי"ה הק' זי"ע.

- ג -

זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרומשת במים ולכל נפש השורצת על הארץ, להבדיל וגו' ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל (יא, מו-מוז)

- א -

ובסוף הפרשה נרשם מספר הפסוקים של פרשת שמיני, **צ"א פסוקים, עבדי"ה סימן.**

אפשר לומר בביאור ב' פסוקים אלו בצירוף עם ביאור הסימן הנ"ל צ"א פסוקים, עפ"מ שכתב בספה"ק נועם אלימלך (בפרשתינו) על פסוק זאת החי אשר תאכלו כו', נ"ל דאיתא בזוהר הקדוש זאת החי רמז להשם הקדוש אשר תאכלו פי' שע"י יש לנו אחיזה וחיות עכלה"ק.

ואפשר לומר עפ"י דרכו בקודש, בהקדם דברי מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שביאר הכתוב ובין החי הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, עפ"י מה שאמרו ז"ל (יומא דף פ"ב ע"ב ודף פ"ג ע"א) ההיא עוברה דארחא אתו לקמיה דרבי אמר להו זילו לחישו לה דיומא דכיפורי הוא לחושו לה ואילחישא, קרי עליה "בטרם אצרך בבטן ידעתיד" (ירמי א') וגו' נפק מינה **רבי יוחנן**, ההיא עוברא דארחא אתו לקמיה דרבי חנינא אמר להו לחושו לה ולא אילחישא קרי עליה זורו רשעים מרחם (תהלים נ"ח) נפק מינה **שבתאי אצר פירי**. ופירש"י אצר פירי - **להפקיע שערים** ותניא (ב"ב דף צ' ע"ב) אין אוצרין פירות בארץ ישראל וכל דבר שהוא חי נפש לפי שמפקיעין את השערים. וזהו ובין החיה הנאכלת

ובין החיה אשר לא תאכל, פיי דיש הבדל בין החיה פיי היולדת שאוכלת ביוה"כ מחמת הסכנה, ובין החיה אשר לא תאכל, כגון אימיי דר' יוחנן שלא רצתה לאכול ונפיק מינה ר' יוחנן, עכ"ד הבעש"ט הקדוש.

- ב -

ואמרתי לפרש בזה סמיכות הפרשיות, **ובין החיה הנאכלת וגוי אשה כי תזריע וילדה זכר**, דבזה (אם היולדת אוכלת ביוה"כ או לא) תלוי איך יהיה הזכר, הולד הנולד, אם יהיה צדיק או להיפך ח"ו, וכנ"ל.

- ג -

ולדברי הנועם אלימלך הנ"ל עפ"י הזוהר דח"י רמז לשם הקדוש הו"י ב"ה, יובן הכתוב כאן, להבדיל וגוי **ובין החיה הנאכלת**, פיי אם אוכל מאכלות כשירות, ומכוון צירוף השם הקדוש הנקי ח"י כנ"ל, **ובין החיה אשר לא תאכל**, פיי שאכל מאכל שאינו כשר, וממילא לא צירף את השם הקדוש בעת המאכל.

וידוע **מזקיני הקדוש בעל אוהב ישראל זי"ע מאפטא** שבסוף ימיו אכל הרבה, ובתחילה לא היה אוכל, ומובא בספר עטרת חן (דף זי) וז"ל:

סיפר ר' ישראל יצחק (רייזמאן) שליט"א (זצ"ל) שהרה"ק מבארנאוו זצוק"ל סיפר, שהגה"ק מאפטא אמר, עד ל"ו שנה לא אכל, ורק אחר כך התחיל לאכול, משום מעשה שהיה, שנחלה והיה קרוב לגסיסה ר"ל, ונטלו אותו לדין, ובאו כל דברי אכילה בטענה, למה לא אכל, ולא העלה אותם? ואמרו לו, שאם יקבל על עצמו שיאכל מהיום, אזי יתרפא. והשיב, הלא ירא אנכי שלא יזיק לי האכילה, מחמת שאינני מורגל כבר באכילה, והבטיחו לו שלא יזיק מהאכילה, והשיב, שירא שלא יזיק לו ברוחניות, וגם על זה הבטיחו לו, ומאז התחיל לאכול, ע"כ.

ועל זה אמר הכתוב כאן, **ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל**, שיש הבדל גדול ונורא בין זה לזה, ומלמדנו

בזה שצריכים לזוהר מאוד בשעת האכילה, וכדברי חז"ל שעת אכילה שעת מלחמה, פ"י שיש מלחמה גדולה בעת האכילה, כי היצה"ר רוצה להכשיל את האדם שיאכל מאכלים שאינם כשרים ח"ו, וגם שלא יכוין כוונות האכילה כראוי.

- ד -

ואפשר להוסיף על דרך זה דזהו מה שנאמר בפסוק הקודם **זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרומשת וכו'.** להבדיל וגו' **ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל,** פ"י עפ"י הידוע מספרים שכתבו סגולה לאדם שלא יזיק לו האכילה, **שיהרהר בתורה בשעת אכילה,** ועי"ז יהיה נשמר משום דבר רע, כי התורה מגינה ומצלי (עיין סוטה דף כ"א ע"א), (ועיין בספה"ק מגיד מישרים מ"ש המגיד לרבינו הבי"י ז"ל בפי עקב עיי"ש). גם מובא סגולה גדולה שלא יזיק לו האכילה שאוכל שיזכיר במו פיו קודם האכילה שם רפא"ל, והוא בדוק ומנוסה.

ומענין זה כתב בסידור ישועות ישראל בקונטרס זר זהב וז"ל, והנה ידוע כי עיקר שמירת הבריאות הוא ע"י ב' דברים אלו, א' שילעוס המאכל בשיניים הדק היטב כי אז יתעכל בקל, ב' שלא לאכול אכילה גסה דהיינו כל שבעו, רק מעט פחות, ואז יוכל המאכל להתעכל בטוב, אכן מחמת תאות אכילה טבע הגוף לבלוע טרם שיטחון היטב בשיניים וגם למלאות בטנו כל שבעו כי בשעת אכילה דומה לו שתאב עדיין לאכול ואחר האכילה מרגיש שכבד עליו המאכל מחמת ריבוי האכילה, אבל אם יחשוב בד"ת בשעת אכילה וגם ילמוד קצת ד"ת בין מאכל למאכל ממילא לא יעמוס המחשבה כ"כ בתאות אכילה וגם יחליש כח היצר הרע ויתחזק נפש השכלית ע"י התורה, כמו שכתב בשער הקדושה ח"א, וממילא יוכל לנהוג כנ"ל ויהי בריא וחזק לעבודת השי"ת עכ"ד, עיי"ש.

ובא וראה מה שכתב במשנה ברורה (או"ח סימן קס"ו ס"ק ג') **ללמוד תורה בשעת אכילתו, דאם לא כן הוי זבחי**

מתים, ואין שולחנו מזבח מכפר. ולכן מה טוב להתרגל לומר תמיד תהלים פרק כ"ג, ועל ידי זה יצא גם חובת הזוהר להתפלל על מזונו קודם אכילה עי"ש.

וזקני השלי"ה ז"ל הזהיר שקודם אכילה יאמר מזמור לדוד ה' רועי וגו', כי יש במזמור זה ז"ן תיבות וכמה סודות ע"ז המזמור, ועי"ש בדף ק'.

עוד כתב שם שלא להסתמך על ברכת המזון או איזה מזמור, אלא ילמוד ממש.

- ה -

ובפשטות אפשר לומר בביאור הענין מדוע צריך לעסוק בתורה בעת האכילה, דע"י שיעסוק בתורה בעת האכילה יזכור שפיר מה מותר לו לאכול ומה אסור, וע"כ צריך ללמוד תורה בעת הסעודה.

ובפרט יש לעורר על דבר זה בדורינו זה, דלאחרונה נמצאו גם כמה וכמה שאלות של תולעים ושרצים רח"ל בתוך הירקות והמאכלים, המיוצרים ע"י חברת "בודק" ועוד חברות גדולות המייצרות ירקות לרוב, בהכשר של רבנים (רע בנינים) מפורסמים, וכבר צעקו על זה רבנים גדולי ישראל, כהאדמו"ר וגאב"ד קאשוי, וגאב"ד אונגוואר ואודווארי שליט"א, ואמרו מליצה כואבת על זה הבודק צריך שיבטל (פסחים דף ו' ע"ב), וכבר כתבו הרבה תשובות לאיסור בנידון זה, וא"כ לענייננו מובן דכל שכן שבזמן הזה צריכים לעסוק בתורת איסור אכילת השרצים בשעת האכילה.

ועיין באור החיים הקדוש בפרשתינו (יא, מג) על פסוק אל תשקצו את נפשותיכם וגו', וז"ל: אולי שבא הכתוב להודיע כי האוכל מהשרצים נעשה עצמו שרץ, והוא אמרו אל תשקצו את נפשותיכם, פירוש לא תעשו נפשותיכם שקץ, ובמה בכל השרץ השורץ על הארץ כשתאכלו אותן וכו', ואמרו לא תטמאו בהם אולי שיכוון לומר שצריכין ישראל להזהר לבל יכניסו לפניהם אפילו בהיסח הדעת וכו' כי

התיעוב יעשה מעשהו בנפש האדם אפילו בהיסח הדעת, אלא שישתה הפגם במעשה, המזיד תעשה נפשו שקץ, ובשווג תטמא נפשו ותטמטם, והוא אומרו ולא תטמאו ונטמתם בס, וצריך האדם לזהר בתוספות זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוץ זה, ומה גם בזמנים אלו שזנהם האוויר והארצות כולן יחד, ואין לך גדולי קרקע שאין בהם מהשיקוץ, שומר נפשו ישמור את הדבר, עכלה"ק באור החיים הק'.

- 1 -

ועל דרך זה אמרתי בביאור הקרא בפרשת צו (ז, כד) וחלב נבילה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה.

וכתב הבני יששכר זצ"ל בספרו דברים נחמדים (סנהדרין ק"ו סימן ל"א ועוד) וז"ל: "דבר חדש מצאתי בספר אדרת אלי עה"ת בפרשת צו, דבשעת האכילה ידליקו דוקא נר של חלב שהשלחן במקום מזבח (חגיגה דף כ"ז ע"א), וכמו שהיו מקריבים על המזבח דוקא חלב טמא, לעקוד ולכפות כל הדינים דפחד יצחק, וכן בשעת הלימוד, כל העוסק בתורת הקרבנות וכו' ילמוד דוקא אצל נר של חלב. הביא זה בשם המקובלים, והוא אצלי דבר חדש וציינתי למשמרת".

ומוסיף הבני יששכר על זה, שהתורה כתבה בפירוש יעשה לכל מלאכה, להורות שמותר בהנאה, ושוב אין יכולת ביד חכמים לגזור עליו איסור הנאה, כדי שישתמשו בו לתורה ולאכול לאורה וע"י כך לכפות הדינים, שיש ביד חכמים רשות לגזור גזירה, לאסור את המותר רק בדבר שלא פירשה התורה בפירוש התירו, אבל במקום שפירשה התורה בפירוש התירו אין כח ביד חכמים לאסרו, ותינת בזה, דכתיב "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים" (דברים כג, ה), הלא עיקר הסעודה היא לחם ויין, כדאשכחן במלכי צדק, שהוציא לחם ויין. אלא משום שאסרו סתם יינם, ואילו היה כתוב בתורה, "על אשר לא קדמו אתכם בלחם ויין" לא היו יכולים החכמים לאסור סתם יינם, כי התירו כתוב בפירוש בתורה, וגלוי וידוע היה לפניו יתברך שמו, שמון הצורך

לאסרם בעתיד, עפ"י חכמי הדור, לכן שינה הכתוב וכתב "על אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים".

וי"ל עפ"י דרכו בקודש, דע"כ כתבה התורה תחילה בפרשת צו מה שמותר לעלות על המזבח, וחלב נבילה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה, שמותר בהנאה וע"כ הקריבו על המזבח דוקא חלב טמא, כדי לעקוד ולכפות כל הדינים דפחד יצחק, אמנם כל זה מטעם הנ"ל, אבל בלאו הכי אסור לאכלו. והנה השלחן במקום מזבח, וי"ל דע"כ בא הרמז מזה דרק מה שמותר להקריב על המזבח, דקיי"ל ממשקה ישראל מן המותר לישראל, מותר לאכול ממנו על שולחנו ג"כ.

וע"כ הקדים לומר בפרשת צו מה שמותר לעלות על המזבח, ואחר כך האריך בפרשת שמיני מה שמותר לעלות על שולחנו של אדם, דהא בהא תליא, והחלב מותר רק בהנאה ולא באכילה, ודו"ק.

- 2 -

וזהו שפתח הכתוב זאת תורת הבהמה והעוף וגו' ולכל נפש השורצת על הארץ, שצריך ללמוד תורת הבהמה והעוף, וגם תורת השרצים, להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, דהטעם שצריך האדם לעסוק בתורת הבהמה והעוף בשעת האכילה כנ"ל, כדי שידע איזה מאכל מותר לו לאכול ואיזה מאכל אסור, בפרט השרצים שהם איסור חומר ביותר, ודו"ק.

ועיין בצעטיל קטן שבספה"ק נועם אלימלך, שכתב (באות ג') וזה לשון קדשו:

גם בשעת אכילה וזיווג יכוין כנ"ל, וכשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יצייר במחשבתו כנ"ל ותיכף ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר הי' לו תענוג ושמחה בעשיית מ"ע של ונקדשתי באופן הנ"ל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרעת משכא דחויא וכך יאמר וראיה לדבר שיותר הי' לו תענוג ושמחה בעשיית מ"ע של ונקדשתי באופן הנ"ל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה וזיווג לעשות לו

העינוים קשים הייתי משמח אייע על קידוש השיי יותר מתענוג גשמי הזה, אך יזהר שיהיה דובר אמת בלבבו ושיהיי אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור ולא ישטה אייע להיות כגונב דעת עליונה ח"ו, ע"כ.

ובצעטיל קטן שם (אות ט"ו) כתב עוד וזה לשון קדשו:

קודם נטילת ידים לאכילה יאמר תפלת השב של ר"י ז"ל ואחר אכילת המוציא יאמר בזה הלשון לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אין אני אוכל להנאת גופי ח"ו רק שיהיה גופי בריא וחזק לעבודתו ית"ש, ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע ותענוג גשמי את היחוד קוב"ה על ידי ניצוצות קדושות של האכילה והשתיה הזה, ויכוין כשהוא אוכל דבר מה או שותה דבר מה שהטעם שהוא מרגיש בפיו בשעת לעיסה ובשעת גמיעה היא פנימיות הקדושה וניצוצות הקדושה השורה במאכל או במשקה ההוא, ועיי האכילה והטחינה בשינים והאצטומכא נברר הפנימיות מהמאכל שלא יעשה מותר להשפיע לחיצונים ואז נפשו נהנית מהפנימיות והפסולת נעשה מותרות ונדחה אל החיצונים ויקבל אז במחשבתו שתיכף ומיד כשירגיש שיצטרך לנקבו לא ישהה את הפסולת בקרבו לטמא ח"ו את מוחו ולשקץ את נפשו להשהות את הצואה והשתן בקרבו אפילו רגע אחד, וגם יצייר לפניו בשעת אכילה האותיות מאכ"ל בכתב אשורית ויהרהר שעולה צ"א כמנין הוי"ה בשילוב אדני", עכלה"ק.

ועיין ברכות דף נ' ע"ב כשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין את האוכלין וכו' במידי דממאיס. וכתבו התוס' ד"ה אין זורקין את האוכלים, בהני שלשה מודה שמואל אין מעבירין כוס מלא על הפת, וגם אין חותכין עליו בשר חי, ואין זורקין את הפת אפילו לא ממאיס, וכן שאר אוכלים אסור לזרוק במידי דממאיס. ובד"ה ולא בימות הגשמים כתבו וז"ל, ומיהו עכשו שדרך לזרוק חטים בבית חתנים צריך לזהר שלא יזרוקם אלא במקום נקי, עיי"ש. ועיין בספר מוסר ליום די שכתב דלכך אסור לבזות אוכלים, לפי

שמאכ"ל עולה צ"א מנין הוי"ה אדנ"י, עיי"ש. הרי ג"כ כדברי הנועם אלימלך דמאכ"ל בגימטריא ב' שמות הקדושים הוי' אדנ"י.

- ח -

ובזה אפשר לפרש מה שכתב הסימן בסוף הפרשה, צ"א פסוקים, עבדי"ה סימן, דמספר הוי"ה אדנ"י הוא צ"א, והוא ג"כ מספר מאכ"ל כדברי הצעטיל קטן הנ"ל, ולזה בא סימן זה בפרשת שמיני דייקא, דהרי חלק גדול של פרשת שמיני מדבר מענין מאכלות אסורות ושרצים וכו', ולזה בא הסימן צ"א פסוקים, צ"א בגימטריא מאכ"ל כמ"ש בנועם אלימלך הנ"ל, דהעיקר הוא לידע איזה מאכלים כשרים הם לאכול ואיזה מאכלים אסורים, דבזה יש יחוד גדול של צ"א, שהוא הוי"ה אדנ"י בגימטריא מאכ"ל.

- ט -

ועל זה הוסיף עבדי"ה סימן, וצ"ב מה בעי עבדי"ה הכא. ואמרנו בס"ד דהנה מבואר בגמרא (חולין דף ד' עמוד ב') דאמר רב ענן אמר שמואל ישראל מומר לעבודת כוכבים מותר לאכול משחיתתו וכו' שכן מצינו ביהושפט מלך יהודה שנהנה מסעודת אחאב שנאמר ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרוב ולעם אשר אתו וכו', ודילמא עובדיה זבח, לרוב כתיב עובדיה לא הוה ספיק, עיי"ש באריכות. וכתב רש"י (בד"ה גברי דאחאב) הממונים על ביתו ושוחטין לו וכו' דהא עובדיה ממונה על ביתו וצדיק גמור היה, ע"כ.

חזינן מדברי הגמרא ומרש"י ז"ל דעובדיה שהי' ממונה על ביתו של אחאב הי' צדיק גמור. וזהו הסימן של מספר הפסוקים בפרשת שמיני, צ"א פסוקים עבדי"ה סימן, דבאכילת מאכלים (שלא לעבור על האיסורים המוזכרים בפרשת שמיני) צריכים לזהר שיהיו בתכלית הכשרות וההידור, דוגמת עובדי"ה שהיה צדיק גמור, וכדמשמע מהגמרא בתולין הנ"ל דאילו הי' ידוע בבירור שעובדיה הכין את המאכלים, שפיר הי' מותר ליהושפט (שהי' מלך כשר) לאכול מאכלים אלו, וזהו עבדי"ה סימן, ודו"ק.

- י -

והנה בשבת זה מברכים חודש אייר, ויש לפרש השייכות לפרשת שמיני דייקא, דהנה מובא בספרים דחודש אייר מסוגל לרפואה להריק האצטומכא מן העיפושים וחולשת המרה.

וכתב בספה"ק בני יששכר במאמר חודש אייר הטעם לזה, דהנה כל החולשות והחולאת עפ"י רוב באים מן המאכלים שאינם לפי מזג האדם. **והנה בחודש זה התחיל המן לירד לחם אבירים לחם הנבלע באיברים ולא הי' בא מזה שום חולי ושום מכאוב**, נמצא בחודש הזה נתרפא כל החולאים ע"כ נשאר טבע קיים בחודש סגולה לרפואה, ועוד נקרא חודש הזה אייר בגי' אר"ך ומבואר בזה"ק שהוא לשון רפואה כמד"א כי אעלה ארוכה לך עכלה"ק (ועיין בספה"ק עבודת ישראל בליקוטים מ"ש בזה).

ומובא בספרים ביאור על זה, דהנה ב' חדשים אייר וסיון הם נגד ב' אזנים, וחודש אייר הוא אוזן ימין, ומבואר בספה"ק דעת קדושים להגה"ק מראזלא זי"ע שכל הרפואות מתחילין מן האזנים, וע"כ בעבור זה החודש אייר מסוגל לרפואה.

והנה הרמב"ם ז"ל כתב בהלכות דעות דרוב המחלות באים מחמת האכילה, ועיי"ש שכתב (בפרק ד' הלכה כ') כל המנהיג עצמו בדרכים אלו שהורינו אני ערב לו שאינו בא לידי חולי כל ימיו עד שיזקין הרבה וכו' עיי"ש.

- יא -

ועל פי זה יבואר הענין שמברכים חודש אייר בשבת פרשת שמיני, דהנה בפרשת שמיני יש אריכות דברים מענין המאכלים אשר מותרים באכילה ואשר אסורים באכילה, וכמו שהארכנו למעלה, והיות וחודש אייר מסוגל לרפואה, ע"כ קוראים פרשת שמיני בשבת שמברכים חודש אייר, דאם יזהרו במה שאוכלים, בפרט שלא לאכול מאכלות אסורות

חיו, לא יבואו לידי חולי ויקויים בהם אני ה' רופאיך בחודש אייר.

- יב -

וזהו הרמז בסוף הפרשה צ"א פסוקים, דמאכיל בגימטריא צ"א כנ"ל, ואפשר לומר ברמז הדברים דשם הוי (אני ה' רופאיך) בגימטריא כ"ו, ועם הנקודות של הצירוף יתהלל המתהלל השכל וידוע (חירוק פתח פתח שבא, שעולים מספר מ"ב) עולים חיי"ם, ואיי"ר במספר קטן בגימטריא כ"ג, וביחד חיים וכ"ג עולה בגימטריא מאכ"ל, מספר צ"א, וזהו השייכות שבין חודש אייר לפרשת שמיני המדבר מענין המאכלים, ויש בו צ"א פסוקים, והבן.

- יג -

ומענין כשרות המאכלים דפרשת שמיני איירי בהו, אפשר לפרש הסמיכות לפרשת תזריע, אשה כי תזריע וילדה זכר וגו', וברש"י אמר ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף.

ובמדרש פליאה שם הה"ד אחר וקדם צרתני, אם זכה אדם אומרים לו "אתה קדמת למעשה בראשית", ואם לאו אומרים לו "יתוש קדמך". וצ"ב טובא, ממה נפשך, אם האדם נברא אחר כל היצורים, א"כ איך שייך לומר אתה קדמת, וגם צ"ב מדוע אמר המדרש דוקא הלשון יתוש קדמך, ולא משאר הברואים.

ועפ"י הנ"ל אפשר לומר בכוונת ר' שמלאי, דהטעם שבאמת נברא האדם אחר כל בהמה חיה ועוף הוא, דאם הי' אדם נברא מקודם לא הי' יודע איזה מאכלים מותר לו לאכול ואיזה מאכלים אסור, אבל כיון שנברא לאחר כל הברואים שפיר ניתן לו השכל והדעת לברר איזה מאכלים מותרים ואיזה אסורים (כדכתיב בפרשת בראשית שנתן האדם שמות לכל הברואים, והכוונה בזה י"ל ג"כ כנ"ל, שנתן להם שמות, כלומר שהבין בחכמתו איזה מאכל מותר

לו לאכול ואיזה מאכל אסור) וע"כ נברא אחר כל הברואים, וכמו שמובא בגמרא (סנהדרין דף ל"ח עמוד א') ת"ר אדם נברא בערב שבת ומפני מה, שלא יהו צדוקים אומרים שותף היה לו להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, דבר אחר שאם תזוח דעתו עליו אומר לו יתוש קדמך במעשה בראשית, דבר אחר, כדי שיכנס למצוה מיד, דבר אחר, כדי שיכנס לסעודה מיד, משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושיכללן והתקין סעודה ואחר כך הכניס אורחין שנאמר (משלי ט) חכמת בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה וכו' עיי"ש.

- יד -

ולפי הנ"ל הכוונה כדי שיכנס לסעודה מיד, דע"י שנבראו שאר הברואים ובתוכם הבהמות והחיות והעופות קודם לבריאת אדם הראשון, ממילא היי ביכלתו של אדה"ר להבחין תיכף ומיד מה אסור ומה מותר לאכול, והיה יכול לכנוס לסעודה מיד.

ועיין בספר בן איש חי פ' פנחס בתחילתה, שהביא מ"ש הרב מדרש תלפיות ז"ל, וז"ל: דמה שאמרו רבותינו ז"ל שיש ארבעה יסודות: אש, רוח, מים, עפר - זהו בכללות, אבל בפרטות, הנה ארבעה יסודות הנזכרים, כל אחד יש בו חלקים רבים במדריגות זו למעלה מזו. וענינם הוא, כי עשרים ושבע אותיות התורה, יש מהם שבע אותיות שהם מיסוד האש, והם אותיות איהיטימי פישין, ושבע אותיות שהם מיסוד הרוח, ושש אותיות מיסוד המים, ושבע אותיות מיסוד העפר. ובכל אות ואות יש בה עשרים ושמונה מדריגות, כיצד: אות ראשונה משבע אותיות דיסוד האש, היא אות א', יש בה עשרים ושמונה מדריגות באש שבה, וכל מדריגה חלושה ממדריגה הקודמת לה, ואעפ"כ מדריגת העשרים ושמונה היא תקיפה וגדולה יותר מן מדריגה הראשונה אשר בעשרים ושמונה מדריגות שיש באות ה', שהיא אחר אות א' של השבע אותיות הנזכרות. וכן על זה הדרך בכלם. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (יומא דף פ"ג ע"ב) רבי מאיר בדק בשמא, שהי' יודע לשקול מספר יסודי אותיות שמו של אדם, שידע כמה חלקים יש בו מיסוד האש

או מרוח ומים ועפר. וזאת היתה חכמת אדה"ר, ששם שמות לכל ברי' כפי חלקי היסודות הנזכרים. וכן כתב רבינו בחיי ז"ל, שהשכיל אדם הראשון בחכמת האותיות, לקרוא השמות כפי טבעי הבריות בגבורה וקלות ואכזריות וכו', דכל המדות והכוחות שבבריות באים ויוצאים מן היסודות שבהם, עד כאן דבריו, עיין שם.

והיינו כדברינו, דע"י שהבחין אדם הראשון בכל הברואים איזה מדות יש בהם, טובות או רעות, לפי זה קרא להם שמות, ואז היי יכול לכנוס לסעודה מיד, שידע איזה מאכל מותר לו לאכול ואיזה מאכל אסור לו לאכול.

- טו -

וע"כ אם לא זכה, פ"י שאינו אוכל מאכלים כשרים כדבעי למיהוי (דזהו הטעם שנברא האדם באחרונה וכנ"ל) אומרים לו יתוש קדמך, דאם אינך נזהר במאכלים שיהיו כשרים על תכלית הכשרות, יכול אתה ליכשל ח"ו באכילת יתושים ושאר שרצים וכמו שביארנו למעלה, ודו"ק.

ומיושב הקושיא דאם זכה אדם לאכול מאכלים כשרים אומרים אתה קדמת למעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך, ודו"ק.

- טז -

וז"ש רש"י ז"ל כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף, פ"י כדי שידע מה אסור לו לאכול ומה מותר.

וראה מה שכתב הרמ"א ז"ל ביורה דעה (סימן פ"א סעיף ז') וז"ל: וכן לא תאכל המינקת אפילו ישראלית דברים אסורים, וכן התינוק בעצמו, כי כל זה מזיק לו בזקנותו.

וכתב על זה בפרי חדש (סי"ק כ"ו) וז"ל: ולפי שבזמננו זה אין נזהרים בענינים אלו, ע"כ רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה ח"ו, ורובם עזי פנים שבדור, ואין יראת ד' נוגע ללבבם, ואף אם יוכיחו על פניהם לא יקבלו מוסר, ולפיכך צריך לזהר בזה עכ"ל. והטו"ז והש"ך כתבו על דברי הרמ"א הנ"ל

דכל זה אף במינקת שמכח סכנה ציוו לה הרופאים לאכול דברים האסורים, מ"מ מחויב האב לשכור מינקת אחרת ישראלית, מפני שאכילת האיסור מזיק לילד בעת זקנותו שיצא לתרבות רעה ומטמטם את הלב וגורם טבע רעה עכ"ל.

וצא ולמד מה שהרעיש עוז הגה"ק בעמח"ס בני יששכר זי"ע בספרו אגרא דפרקא (אות קכ"ו) בשם מורו ורבו הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע, על מה שהוא מן התימה שאנחנו רואים כמה פעמים שהילדים בעת שהם קטנים הולכים לבית רבם ומתמידים בלימודם ומתפללים בכוונה ועונין אמן יהא שמ"י רבא, ומיישרים אורחותיהם, ואח"כ כשמתגדלים מתהפכים ח"ו למדות גרועות ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא בדברים הרעים כאלו, מאין מתהווה דבר זה, הלא התורה שלמדו בקטנותם בהבל שאין בו חטא, הי" מן הראוי שיעמוד בעת זקנותם למשען להם, שלא יוסיפו לחטוא, כי מצוה גוררת מצוה? ואמר הוא ז"ל בעבור שאבותיהם האכילו אותם ממין גזל ונתפסו במאכלות אסורות, וזה שב להם בשר מבשרם, ועי"ז נולד בהם תאוות רעות ומידות גרועות רח"ל, וכ"כ בספה"ק מחזיק ברכה על דברי הרמ"א הנ"ל וז"ל: וצריך אביו ואמו להפריש התינוק ממאכלות אסורות, וזה גורם שיצאו לתרבות רעה, וזה דור דור שוא שאינם נזהרים בזה וכיוצא בזה, ומשום הכי יוצאים תולדות הבנים עזי פנים ואין יראת ד' על פניהם, עכ"ל.

ועיין בשו"ת ערוגת הבושם (סימן קל"ח) שכתב דאף להפוסקים שמתירים לשתות חלב מפרות שאכלו מאכלים המותרים ביחד עם חמץ, (דעפ"י הלכה קי"ל דזה וזה גורם, וגודל האיסור לשתות חלב מבהמות שאכלו חמץ מובא בשו"ע או"ח סו"ס תס"ח, ובקיצור שו"ע סוף סימן קי"ז, ובלתם הפנים שם, ועי' בשדה חמד מערכת חמץ ומצה סימן ב' אות ד', ובמעדני שמואל סוף סימן קי"ז מזה), מ"מ יש בזה הפסד רוחני עצום, דע"י שאוכל מהפרה שאכלה מאכלות אסורות ג"כ (אף שאכלה גם מאכלות המותרות) נסתם לבו של האדם האוכלו, ומביאו לידי מדות רעות רח"ל

(ועי' שוי"ע יור"ד סימן פ"א) ע"כ ראוי שכל א' מישראל יזהר בזה, עכתו"ד שם.

רואים מזה דכך הם פני הדברים אם אוכלים או שותים חלב מבהמה שאכלה חמץ בפסת, ושאר מאכלות אסורות ג"כ בכלל, כמ"ש הפוסקים הנ"ל, דמזה יוצאים תולדות שמשתרשים בהם מדות מגונות ל"ע, כמ"ש האגרא דפרקא הנ"ל דזהו ענין הגזל רח"ל אצל הבנים, כיון שהוריהם נכשלו באכילת מאכלות אסורות, גרם מכשול זה שבניהם יצאו לתרבות רעה רח"ל.

- יז -

וזהו שדייק הגאון בעל ערוגת הבושם זצ"ל במה שכתב דמ"מ יש בזה הפסד רוחני עצום, דע"י שאוכל מהפרה שאכלה מאכלות אסורות ג"כ (אף שאכלה גם מאכלות המותרות) נסתם לבו של האדם האוכלו, ומביאו לידי מדות רעות רח"ל (ועי' שוי"ע יור"ד סימן פ"א) ע"כ ראוי שכל א' מישראל יזהר בזה, א"כ לענינינו, כל שכן כשאמו אוכלת מאכלות אסורות, נשאר רושם רע מזה בוולד הנולד.

- יח -

וזהו השייכות שמביא המדרש דבר זה על פסוק אשה כי תזריע וילדה זכר, פי' לדברי הגמרא יומא הנ"ל בההיא עוברת דארתא וכו', דכיון שלא אכלה ביוה"כ סימן הוא שבכל השנה ג"כ לא אכלה מאכלות אסורות, וע"כ נולד אצלה בן צדיק כרבי יוחנן, משא"כ אמ"י דשבתאי אצר פירי, וזהו אשה כי תזריע וילדה זכר, דהתנהגות הולד הנולד אם יהי צדיק או לא תלוי במאכלי אביו ואמו וכל בני המשפחה, דאם אוכלים מאכלות כשרים ממילא יהיה הבן צדיק, ובאם לאו יהי להיפך ח"ו, וזהו אשה כי תזריע, דבמעשיה שהזריעה האם כשהיתה מעוברת עם וולד זה, דהיינו שלא אכלה מאכלות אסורות אז באמת יהיה וילדה זכר, שהבן הנולד יהיה צדיק בחינת זכר שהוא משפיע, כידוע מספה"ק, וכן הוא להיפך ח"ו ג"כ, ודו"ק.

- יט -

עוד אפשר לפרש מאמה"כ ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, עפ"י דרכו בקודש של הנועם אלימלך הנ"ל שכתב בפסוק זאת החי אשר תאכלו כו' נ"ל דאיתא בזוהר הקדוש זאת החי רמז להשם הקדוש אשר תאכלו פי' שע"י יש לנו אחיזה וחיות עכלה"ק.

עוד כתב שם בפסקא של אח"ז בנועם אלימלך, או יאמר זאת החי רמז למה שראה דניאל חי' זו אדום אשר תאכלו לשון ואכלתם את אויביכם, ואמר הכתוב עי"ז יהי' כח בידכם לכלות אותם, דהיינו מכל בהמה וכו', עיי"ש.

- כ -

וכעת נראה לי עוד תוספות ביאור עפ"יז, די"ל דשני הפשטים עולים בקנה אחד, (דחי קאי על השם הקדוש, וגם דחי קאי על אדום אשר תכלה אותם) ונקדים מ"ש בספה"ק דגל מחנה אפרים (ליקוטים) על פסוק (ישעיה לח, ג) והטוב בעיניך עשיתי, ודרשו חז"ל (ברכות י:): זה הסומך גאולה לתפלה, רב ברונא זימנא חדא סמיך גאולה לתפלה ולא פסיק חוכא מפומיה, נראה לי שעיקר הכוונה שיגאל התפלה שהיא השכינה הקדושה וזהו שמחה גדולה כי הגלות היא כשיש פירוד השם הוי"ה ב"ה, אבל כשמיחד הוי"ה עם אדני"י נמתקין כל הדינים בשרשיהם אז היא שמחה גדולה, וזהו (ישעיה נה, יב) כי בשמחה תצאו מן הגלות. וזהו (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב על דרך דאיתא ובכן צדיקים יראו וישמחו זה קו ימין וישרים יעלוזו זה קו שמואל, על שם שישר נקרא זה שעושה בדין ומשפט וטוב זה שעושה לפנים משורת הדין, וזהו פקודי לשון יחוד כמו (יבמות סב:): חייב אדם לפקוד וכו' היינו כשמיחד הוי"ה עם אדני"י אזי ישרים גם כן משמחי לב כנ"ל כי בשמחה תצאו והיינו שנמתקים הדינים, ונשמות ישראל נקרא לב כידוע, עיי"ש עוד.

נמצא מדבריו הקדושים דע"י שמייחדים את השמות הוי' אדני"י כראוי נמתקים הדינים ויוצאים מן הגלות אל

הגאולה. וזהו כוונת ב' הפשטים בפסוק זאת החי אשר תאכלו, לפי דרכו הא' של הנועם אלימלך דחי רומז לשם הקדוש, ולפי דרכו הב' של הנועם אלימלך דראה דניאל חי זו אדום אשר תאכלו לשון ואכלתם את אויביכם, דבאמת אם מייחדים ב' שמות הקדושים כראוי, בפרט בעת האכילה דמאכיל גימ' צ"א, זוכים בשכר זה שיתקיים זאת החי אשר תאכלו, שתכלה את אדום שהוא הגלות האחרון גלות אדום, בב"א.

- כא -

ובזה יבואר הפסוק להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, דהבדל גדול יש אם מייחדים את השם הקדוש הנקרא חי כנ"ל, או אין מייחדים אותו, אם מייחדים את השמות הקדושים נזכה לקיום היעוד ובין החיה הנאכלת, שאדום הנקרא חי יכלה מן הארץ, ואז נזכה לגאולה השלימה בב"א.

- כב -

ולזה בא הסימן צ"א פסוקים, ולכאורה מה בעי בזה. אך להנ"ל הכוונה, דהנה הפסוק מסיים ובין החיה אשר לא תאכל, ולדברי הנועם אלימלך הנ"ל דחי זו אדום והכוונה בזאת החי אשר תאכלו שאדום יכלה מן הארץ, אפ"ל דזהו שאמר הכתוב, דכל זמן שהוא ובין החיה אשר לא תאכל, דעדיין לא נכלה אדום מן הארץ, צ"א פסוקים, פי דבזמן הגלות יש יחוד השמות הוי' אדניי שעולים בגימטריא צ"א, אבל לעתיד לבוא בב"א יהי יחוד השלם אדניי יהי"ה, כמובא מהארז"ל, ועיין בספה"ק זרע קודש (פרשת וירא) שכתב וז"ל, רומז לנו הכתוב בר"ת מתיבות יושב פיתח היאהל היא יפ"ה, ע"ד שאמרו [רבותין] ז"ל מאי האי דאמרו אינשי כשמזווגים ומתחתנים איש ואשה אומרים שהזיווג יהי עולה יפה, ולהבין איזה מקום יהי עולה, ומאי הלשון הזה שיהי עולה יפה, ופי' כי כלל העבדות לייחד קובי"ה ושכינתי בחי יחוד שמות הוי' ואד' שהצדיקים מייחדין במעשיהם הטובים. והנה כתוב בספרים שלעתיד יהי משם

הווי אותיות יהי"ה, שהו' תהי' יו"ד, וזה (זכריה י"ד ט') ביום ההוא יהי' ה' אחד, וכו', ונמצא יהי' יחוד קוב"ה [ושכינתו] יהי"ה אדנ"י גי' מספר יפ"ה, שהזיווג הזה של איש ואשה מעורר הזיווג העליון לקרב ביאת משיחנו, ויהי' זיווג יהי"ה אדנ"י גימ' מספר יפ"ה וכו', ועד שם היתה עבודת אברהם ליחוד הנ"ל, והפתח לזה הי' אברהם שממנו התחיל להשתלשל אומה הישראלית, עכדה"ק.

אבל כל זמן שעדיין לא נכלה החי' זו אדום, היחוד הוא הווי אדנ"י.

- כג -

ויש לפרש עד"ז דזהו שמפטירין פרשת שמיני (שמואל ב' ו-ז) מענין דוד המלך, וסיום ההפטרה הוא ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם ככל הדברים האלה וגו', פי' דרק בעת הגלות היחוד הוא הווי אדנ"י, אבל לעתיד לבוא יכון כסא דוד ואז באמת יהי' היחוד יהי' אדנ"י שעולה בגימטריא צ"ה, וזהו הרמז עולם כ"כל הידברים ר"ת בגימטריא צ"ה, דכשיכון כסא דוד בב"א יהי' יחוד ב' שמות הקדושים צ"ה, ודו"ק.

- כד -

ומאוד יונעם בזה מה שאמר בפסוק הקודם זאת תורת הבהמה והעוף וגו' ולכל נפש השורצת על הארץ, להבדיל בין הטמא וגו' ובין החיה הנאכלת, דהנה איתא עוד שם בנועם אלימלך הנ"ל, זאת החי' רמז למה שראה דניאל חי' זו אדום, אשר תאכלו לשון ואכלתם את אויביכם, ואמר הכתוב עי"ז יהי' כח בידכם לכלות אותם, דהיינו מכל בהמה דאיתא בגמרא בבא מציעא אמר רב חנינא מסורא דפרת לרבינא יציאת מצרים דכתב רחמנא גבי שרצים למה לי, א"ל אמר הקב"ה אני שהבחנתי כו' ע"ש א"ל אנא המעלה קא קשיא לי, מ"ש המעלה דכתב רחמנא, א"ל לכדתנא דבי ר' ישמעאל אלמלא לא העליתי את ישראל אלא בשביל שאינם מטמאין בשרצים ומעליותא היא גבייהו וכו'. י"ל הפי' הגמ' הנ"ל ע"פ דאיתא במדרש שאלו המלאכים את

הקב"ה למה ברא השרצים והשיב להם השי"ת מפני הקטרוג אם יבא לקטרג על ישראל חלילה שחוטאים לפניו ואין צורך בהם אז משיב לו השי"ת הלא השרצים אין צורך בהם כלל ואעפ"כ בראתים, וז"ש אנא המעלה קשיא לי, דהמעלה הוא לשון הגבהה שהקב"ה מגביה את ישראל מבין הקליפות והחטאים והם נופלים למטה. וז"ש המעלה כו' כלומר לאיזה סיבה וזכות מעלה את כללות ישראל מחטאותיהם, א"ל אלמלא כו' אלא שאין מטמאין בשרצים פי' הלא ישראל אין אוכלים השרצים ונמצא אין צורך כלל בבריאתם כיון שישראל אין אוכלין מהם ואעפ"כ בראתים כדברי מדרש הנ"ל ממילא אין כח להמקטרג לקטרג עליהם ולזה אני מעלה ומגביה אותם מעונותיהם כנ"ל, ע"כ.

ונמצא מזה דע"י בריאת השרצים בטלים כל הקטרוגים מעל ישראל, דכיון שאין צורך כלל בבריאת השרצים ואעפ"כ בראם השי"ת, א"כ כש"כ שיש צורך בבריאת ישראל.

- כה -

וזהו שהקדים הכתוב לומר **זאת התורה הבהמה והעוף ולכל נפש השורצת על הארץ**, הזכיר השרצים הרומשים על הארץ, דמ"מ בראם הקב"ה, אם כן יש מזה לימוד זכות עבור ישראל שיזכו לגאולה ב"ה, ולזה המשיך הכתוב להבדיל וגו' ובין החיה הנאכלת, דע"י יתבטלו הקיטרוגים מעל ישראל ויזכו לגאולה, שתכלה החי' זו אדום כדברי הנועם אלימלך, ודו"ק היטב.

- כו -

ובזה יש לפרש עוד בדברי המדרש הנזכר לעיל בתחילת דברינו, אשה כי תזריע וכו' אם לא זכה אומרים לו יתוש קדמך, ודקדקנו מדוע הזכיר דוקא היתוש. אך לדברי הנועם אלימלך יבואר הכוונה, דאם לא זכה אדם הרי יש מקטרגים עליו ח"ו כיון שאינו מתנהג בדרך הישר, א"כ צריך ללימוד זכות, ולזה אומרים לו יתוש קדמך, פי' דהקב"ה ברא יתוש דלפום ריהטא אין שום צורך בבריאתו, ומ"מ בראו הקב"ה, זהו לימוד זכות גם עבור מי שלא זכה, ודו"ק.